

FIRMA: Mattilsynet, Hovedkontoret, TA Fisk og sjømat

DATO: 09.03.12

NAVN: Harald Nordås

EMNE: Høringssvar vedrørende Nussirs søknad om deponi i Repperfjorden, Kvalsund, Finnmark.

UTTALELSE: Mattilsynet har vurdert søknaden om deponering av gruveavfall i Repperfjorden, Kvalsund kommune, Finnmark. På grunn av manglende og mangelfull dokumentasjon vedrørende sjømatmattrygghet, har Mattilsynet bedt NIFES om en vurdering av den vedlagte dokumentasjonen. Vurderingene er som følger: Kommentarene gitt her er kun knyttet til forhold som kan ha betydning for Sjømattrygghet. Dette gjelder følgende forhold: 1) Høye konsentrasjoner av kobber i avgangsmassene, 2) den kjemiske karakteriseringen av avgangsmassene er ikke gjort på representative prøver og 3) manglende dokumentasjon på effekten av det prosesskjemikaliet som skal anvendes. Det planlegges å tilføre Repperfjorden årlig 2 millioner tonn gruveavgang med høye konsentrasjoner av blant annet kobber. I første omgang er virksomheten tenkt å vare i 15 år.

1) Høye konsentrasjoner av kobber i avgangsmassene. Forurensning av tungmetaller i marine sedimenter og porevann er klassifisert i egne tabeller utarbeidet av SFT, men nå Klif. Denne avgangen det her er snakk om inneholder kobbermengder i gjennomsnitt ca. 500 mg/kg som langt overskrider grenseverdiene for Klifs tilstandsklasse V (svært forurenset, >220 mg Cu/kg sediment, akutt toksiske tilstander) både for kobberinnholdet i avfallet (sedimentet) og i utlekket i porevannet. Planlagt forurensning på slike nivåer bør være helt uakseptabelt både for Klif og departementene. Selv om kobber er et nødvendig grunnstoff for god helse for de fleste organismer, inkludert vannlevende organismer, så vil organismene regulere opptak inntil et visst punkt, og over dette punktet vil kobbermengden skade organismen. Vi kan ikke anbefale fjorddeponi hvis gruveavfallet har for høye verdier av metaller. 2) Kjemisk karakterisering av avgangsmassene må gjøres på representative prøver. De kjemiske sammensetningene av avgangsmassene er beskrevet i en rapport fra NTNU 17. mai 2011 "Fysiske og kjemiske egenskaper til flotasjonsavgang fra Nussir- og Ulveryggen-forekomstene. En supplert sammenstilling av laboratorieresultater fra SGS Mineral Services, Canada". I følge rapporten er det kjemiske innholdet av avgangsmassene basert kun på fem prøver, 150 kg prøvemateriale, som er tatt ut fra Nussir og Ulveryggen forekomsten. Dette er langt fra tilstrekkelig til å beskrive mengde metaller som tilføres fjorddeponiet. Fjellet består ikke bare av den kobberholdige malmen, men også av andre bergarter samt gråberg. Det er viktig at konsekvensutredningen inneholder dokumentasjon av forventet tilførsel av metaller til fjorden og da basert på representative prøver. Hvilke antall prøver som kreves avhenger av fjellets beskaffenhet og det må tiltakshaver redegjøre for. 3) Dokumentasjon på effekten av det prosesskjemikaliet som skal anvendes. Toksiske metaller og prosesskjemikalier må ikke tilføres fjorddeponiene i slikt omfang at det forringer sjømaten i fjorden. Fisk og skalldyr er spesielt følsomme overfor stoffer som bioakkumuleres (i.e. metaller samt prosesskjemikalier som Magnafloc 10). Tiltakshaver må dokumentere hva som tilføres fjorden av disse stoffene og hvilke effekter stoffene har på de organismer som høstes som mat (negative effekter vil den type deponering alltid ha). Det prosesskjemikaliet som skal anvendes må dokumenteres i langtidsforsøk ikke å være bioakkumulerende og gi toksiske effekter. Dette betyr at dokumentasjonen her må utvides betydelig i forhold til den konsekvensutredningen som foreligger. Det må også dokumenteres at de analysemetoder som anvendes er validerte og helst akkrediterte. Det må dokumenteres at det er fravær av prosesskjemikalier og deres hovedmetabolitter i sjømat i området omkring fjorddeponiet. Det må fremskaffes informasjon angående akutt oral toksisitet, gjentatte dose (kronisk) toksisitet, eller toksisitet knyttet til genetiske effekter (in vitro eller in vivo), utvikling, eller reproduksjon i pattedyr modeller for stoffer som finnes i restkonsentrasjoner i sjømat. Vi kan ikke anbefale fjorddeponi hvis gruveavfallet inneholder giftige kjemikalier som ikke er teste for sine toksiske effekter. Konklusjon fra Mattilsynet: Vi kan ikke anbefale at det gis løyve til fjorddeponi av omsøkte gruveavfall til Repperfjorden, Kvalsund kommune, Finnmark, før ovennevnte forhold er dokumentert å ikke påvirke Sjømattryggheten negativt i fjorden.